

Fert, Meslek Çalışmaları ve Millî Gelir

Milletlerin nüfus birimi olan fert madde, ruh ve fizyolojisiyle tabiatın harikâkade bir makina modelidir. Doğduğu zaman şahsiyeti başlayan ve öfümü ile maalesef özel bir eşya haline geliveren bu fevkalâde varlık muhakkak ki yetiştirilmesi en güç olan canlıdır. Yaşamak için toplum halinde bulunmaya mecburdur.

Zekâsı, kuvveti ve sahip olduğu diğer kıymetleriyle hemcinsleri arasında sonsuz farıdılıklar olduğundan toplum içinde mecmu kuvvetine göre bir yer işgal eder. Bu hal çoğu defa başkalarının zararına olmak istidadını gösterir. Buna mâni olmak için hemcinsleri bir takım kaideler vazetmişlerdir. Onlara uymak zorundadır. Buna rağmen beyni daimî bir araştırma faaliyeti içindedir.

Adım ebedileştirmek arzusu kendisinde yaradılıştan vardır. Bu kendisinin faal halde bulunması sebeplerinden birini teşkil eder. Zaman zaman bulunduğu topluma büyük faydalar sağladığı gibi bazan bile rek veya bilmeyerek büyük zarar da verir.

Gerek birinci halde gereksiz ikinci halde geniş periyotlarla toplunda da değişiklikler olur. Fikirlerdeki değişiklikler fiiliyata inkılâp eder. Toplumun değişmesi yeni fertlerin de farklı yetişmesine sebep olur. Asırlar boyunca devrede gelen bu beşerî değişiklikler ve teknik terakdiler toplumu, kendi hayatına da

Yazan :
Selâmi ÜNLÜGİL
Yük. Müh.

○

belli istikametler vermek zorunda bırakılmaktadır.

Toplum için gelişmeyi sağlamak ve hayat seviyesini yükseltmek gibi gayelere ulaşılacak kararların alınması; çalışma, istihsal, istihlâk ve gelir gibi meselelerin incelenmesini, zaruri kılar. Bu mevzularda en önemli yardımcı (Millî gelir) hesaplarıdır.

Bir memlekette bir yıl içinde yeniden yaratılan mal ve hizmetlerin kıymetleri toplamı diye tarif edilen (Millî gelir) hesabı oldukça zor olan bir mefhumdur. Bu mevzudaki ciddi faaliyetler de oldukça yeni sayılır.

Etraflı çalışmaları 30-35 yıllık bir geçmişe uzanabilen bu mefhum hemen hemen bütün medenî memleketlerde, bilahssa II. Dünya Savaşından sonra çok önem kazanmıştır. Millî gelir bu ilk ve genel tarifi ile incelenirse ilk esash unsura dayandığı görülür, bunlardan birisi yendi bir hizmetin yaratılması, diğeri bir malın istihsalı. Bilindiği gibi fertlerin faaliyetleri iktisadî açıdan incelendiği takdirde ilk ana gruba ayrılabilir. Fertler çalışmakla yoktan bir şey var etmezler. Ya birtakım ham maddelerin daha faydalı hale gelmesine sebep olurlar veya doktorluk, mühendislik, idarecilik

vs. gibi birtakım hizmetler ifa ederler. Millî gelir bakımından istihsal edilen malın ve yaratılan hizmetin nakdi karşılığı olması icabeder. Aksi halde hesaplara ithal edilemez.

Meselâ, bir kimsenin çalışması karşılığı aldığı ücrette, iktisadî bir rabita olduğu halde mirasa konmak suretiyle elde edilen bir gelir milli gelire ithal edilemez. Bu meblâğ esasında daha evvelce yaratılmış bir hizmet veya istihsal edilmiş bir malın bedelinin el değiştirmesidir. Meselâ bir kimsenin eski bir eşyasını satması milli gelir bakımından bir şey ifade etmediği halde bir terzinin diktiği elbise bedeli aldığı ücret milli gelire girer. Millî gelir bakımından matlup olan fertlerin çalışarak bir hizmet yaratmaları veya bir mal istihsal etmeleridir. Böylece ekonomik ilerlemenin ölçüsü olan millî gelir de bu gelişmenin derecelerini gösterir bir işaret olur.

Toplumun geniş periyotlarla değişmesi ve inkışafı normal olarak çeşitli kıymet hükümlerinde de değişildik yaratır. İktisadî mânada bu değişiklikler fiat tahavvülleri şeklinde kendini gösterirler.

Şu halde bugün ölçü birimine göre, kıymeti yüz olan bir mal veya hizmet muayyen veya gayri muayyen bir müddet sonra muhtemelen başka bir değere yükselecektir. Dolayısıyla miktar aynı kaldığı halde kıymet hükümlerinin değişmesi dolayısıyla aynı müddet için iki ayrı değerde milli-gelir hesabı yapılabilir. Biri cari fiatlara göre diğeri sabit fiatlara göre. Şu halde anormal zamanlardaki fiat tahavvüllerinin yanıltıcı tesirinden kurtulmak ve hakiki gelişmeyi hesaplayabilmek bakımından sabit fiatlara göre hesap daha doğru olmakla beraber ilk hesabın da yapılması lüzumludur. Zira bugünün değerlerine göre hesaplanmış bir cetvel yarımkı gelişmenin mukayese imkânını sağlayacaktır.

Millî gelire nelerin ithali gerekeceğini bir cetvelle göstermek istersek şöyle olacaktır :

İnşaat Mühendisleri Odasından

Sayın âzamız;

Bundan böyle Ankara Merkez Şubesine kayıtlı âzalarımız banka ile para gönderdikleri takdirde Yapı ve Kredi Bankası Yenışehir Şubesi 5065 sayılı hesaba;

İstanbul Şubesine kayıtlı âzalarımızın da Yapı ve Kredi Bankası Beyoğlu Şubesi 1042 sayılı hesaba göndermeleri rica olunur.

İdare Hey'eti

(Mühendislik - 263)

Milli gelir	Saflı Milli Hasıla	Gayri Saflı Milli Hasıla
1) Sosyal sigorta primleri	Sosyal sigorta primleri	Sosyal sigorta primleri
2) Ücretler ve maaşlar	Ücretler ve Maaşlar	Ücretler ve maaşlar
3) Kiralar	Kiralar	Kiralar
4) Ferdi teşebbüs kârları	Ferdi teşebbüs kârları	Ferdi teşebbüs kârları
5) Faizler	Faizler	Faizler
6) Sermaye şirketlerinin dağıttığı kârlar	Sermaye şirketlerinin dağıttığı kârlar	Sermaye şirketlerinin dağıttığı kârlar
7) Şirketlerin ihtiyaten ayırdıkları kârlar	Şirketlerin ihtiyaten ayırdıkları kârlar	Şirketlerin ihtiyaten ayırdıkları kârlar
8)	Vasıtalı Vergiler	Vasıtalı vergiler
9)		Amortisman ve idame masrafları

İstihsal edilen bir malın değerinin (ücret, kira, faiz ve kâr) dan teşekkül ettiği düşünülürse milli gelirin muhtelif şekillerle hesaplanabileceği anlaşılır.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ GÜNÜ

19 Aralık 1963 Perşembe günü saat 17.30 da Bayındırlık Bakanlığı Konferans Salonunda günümüzün kutlama töreni ve saat 20 de Bulvar Palas'ta verilecek yemekte 40. Meslek yılını dolduran ağabeylerimizin jübilesi yapılacaktır.

Sayın meslektaşlarımızın şeref vermelerini rica ederiz.

**İNŞAAT MÜHENDİSLERİ
ODASI**

(Mühendislik -264)

Ege Üniversitesi Fen Fakültesi

Proje Yarışması

Ege Üniversitesi Fen Fakültesi mimari proje yarışması neticelenmiş, mükâfat alanlar aşağıda belirtilmiştir.

1. Mükâfat kazanan 2 sıra No. lu ve 42424 rûmuzlu projenin

Doğan TEKELİ	Y. Müh. Mimar
Samî SİSA	Y. Müh. Mimar
Metin HEPGÜLER	Y. Müh. Mimar

2. Mükâfatı kazanan 12 sıra No. lu ve 27061 rûmuzlu projenin

Vahit ERHAN	Y. Mimar
Uğur GÜNDEŞ	Y. Mimar
Orhan DEMİRARSLAN	Y. Mimar
Hüseyin BABAN	Y. Mimar

3. Mükâfatı kazanan 7 sıra No. lu ve 30671 rûmuzlu projenin

Sıray ERDEMİR	Y. Mimar
Yüksel ERDEMİR	Y. Mimar
Eren BORAN	Y. Mimar

1. Mansiyonu kazanan 9 sıra No. lu ve 11713 rûmuzlu projenin

Birol OBUTER	Y. Müh. Mimar
Özdemir TAYLAN	Y. Müh. Mimar
Hilmet İNHAN	Y. Müh. Mimar
Hüseyin SUNAR	Y. Müh. Mimar ve
Yalman ODABAŞI	Y. Müh.
Erdoğan FIRATLI	Y. Müh.

2. Mansiyonu kazanan 10 sıra No. lu ve 24220 rûmuzlu projenin

Takvor HOPYAN	Y. Müh. Mimar
Zafer KOÇAK	Y. Müh. Mimar
Yılmaz ERGÜVENÇ	Y. Müh. Mimar

3. Mansiyonu kazanan 6 sıra No. lu ve 58858 rûmuzlu projenin

Gürbüz ÖKE	Y. Mimar
Ayhan ÇULAN	Y. Mimar
Alpaslan FİGEN	Y. Mimar
Gültekin KARLIDAĞ	Y. Mimar
Erol FİNDİKOĞLU	Y. Mimar

4. Mansiyonu kazanan 3 sıra No. lu ve 54838 rûmuzlu projenin

Necati İNCEOĞLU	Y. Müh. Mimar ve yardımcı
Mine ÖZBİL'e	alt olduğu tesbit edilmiştir.

(Basın A - 13323) 253